

UNS

UCZELNIA NAUK SPOŁECZNYCH

SCIENTIFIC
AND PEDAGOGICAL
INTERNSHIP

TRAINING SPECIALISTS
IN PEDAGOGY AND PSYCHOLOGY
IN LINE WITH A COMPETENCY-BASED
APPROACH

JANUARY 5 - FEBRUARY 15, 2026
ŁÓDŹ, THE REPUBLIC OF POLAND

UNS

UCZELNIA NAUK SPOŁECZNYCH

Academy of Social Sciences

Scientific and pedagogical internship

**TRAINING SPECIALISTS IN PEDAGOGY
AND PSYCHOLOGY IN LINE
WITH A COMPETENCY-BASED APPROACH**

January 5 – February 15, 2026

**Łódź,
the Republic of Poland
2026**

ORGANISING COMMITTEE:

dr Piotr Domżał, Rector, Academy of Social Sciences;
dr Agnieszka Szpak, Vice Rector, Academy of Social Sciences;
Joanna Skiba, Executive MBA, Academy of Social Sciences.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

Training Specialists in Pedagogy and Psychology in Line with a Competency-Based Approach : Scientific and pedagogical internship, January 5 – February 15, 2026. Łódź, the Republic of Poland. 2026. 80 pages.

© Academy of Social Sciences, 2026

Łódź, the Republic of Poland

January 5 – February 15, 2026

CONTENTS

Психолого-педагогічні детермінанти формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців фізичного виховання в системі вищої освіти України	
Бороліна О. С.	5
Soft skills у професійній підготовці здобувачів освіти ОП «Медсестринство» в умовах цифровізації	
Василенко І. О.	9
Theoretical and methodological foundations of competence-based training of practical psychologists in the higher education system of Ukraine: formation of professional skills and practical abilities	
Vertel A. V.	13
Формування вміння у майбутніх фахівців спеціальної освіти діагностувати стан сенсорної інтеграції у осіб з особливими освітніми потребами в умовах дистанційного навчання	
Горшкова Г. В.	17
Ініціативи викладання соціальної педагогіки в Іспанії у першій третині ХХ століття	
Зайченко Н. І.	22
Формування м'яких навичок у процесі педагогічної підготовки майбутніх учителів спеціальності А4 Середня освіта	
Іваницький О. І.	26
Підготовка майбутніх педагогів до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами у напрямку сприяння їх адаптації до закладу освіти	
Іжко О. О.	31
Реалії педагогічної освіти медиків в умовах воєнного часу	
Кондрат І-А. В.	36
Cultural-competence approach as the basis of training teachers of art, preschool and primary education	
Lobova O. V.	40
Формування професійної ідентичності майбутнього психолога в процесі навчання в дистанційному форматі	
Меднікова Г. І.	44

Теоретичні засади формування психологічної резильєнтності майбутніх фахівців допоміжних професій: досвід України та ЄС Радзівіл К. П.	49
Фундаменталізація професійної підготовки майбутніх вчителів біології у вимірах освіти для сталого розвитку Рудиншин С. Д.	54
Компетентнісний підхід у підготовці логопедів до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах воєнного стану Суховіснюк Н. А.	60
Міждисциплінарна інтеграція соціологічних теорій у викладанні психологічних дисциплін Турубарова А. В.	65
Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів до інтегрованої професійної діяльності засобами англійської мови Фрумкіна А. Л.	68
Сучасні напрями професійної підготовки майбутніх психологів в умовах реалізації компетентнісного підходу Хавула Р. М.	74

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ
ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
УКРАЇНИ**

Бородіна О. С.

кандидат педагогічних наук, доцент,

*доцент кафедри фізичної культури та базової
загальновійськової підготовки*

*Житомирський державний університет імені Івана Франка
м. Житомир, Україна*

Сучасний етап розвитку вищої освіти України характеризується переорієнтацією освітнього процесу з переважно знаньової моделі підготовки фахівців на компетентнісну, у межах якої ключового значення набуває здатність майбутнього спеціаліста зберігати та примножувати власне здоров'я, а також реалізовувати здоров'язбережувальні стратегії у професійній діяльності. Особливої актуальності ця проблема набуває у процесі підготовки фахівців фізичного виховання, для яких здоров'я виступає не лише професійною цінністю, а й базовим ресурсом педагогічної ефективності.

Умови інтенсифікації навчального процесу, підвищені психо-емоційні навантаження, зростання рівня стресу та зниження рухової активності студентської молоді об'єктивно зумовлюють необхідність цілеспрямованого формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців фізичного виховання. У цьому контексті особливого значення набуває виявлення психолого-педагогічних детермінант, які визначають ефективність зазначеного процесу в системі вищої освіти України.

СУЧАСНІ НАПРЯМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ

Хавула Р. М.

*кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри психології*

*Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка*

м. Дрогоби́ч, Львівська обл., Україна

У сучасних умовах трансформації системи вищої освіти, зумовленої євроінтеграційними процесами, цифровізацією освітнього простору та зростанням суспільного запиту на психологічну допомогу, особливої актуальності набуває проблема професійної підготовки майбутніх психологів. Сучасний фахівець психологічного профілю має володіти не лише ґрунтовними теоретичними знаннями, а й розвиненими професійними компетентностями, що забезпечують його здатність ефективно діяти в умовах невизначеності, емоційної напруги та соціальних викликів. У цьому контексті компетентнісний підхід розглядається як методологічна основа модернізації змісту, форм і результатів професійної освіти.

Особливої значущості проблема набуває в умовах зростання психоемоційного навантаження на особистість, поширення кризових і травматичних переживань та необхідності надання кваліфікованої психологічної допомоги різним категоріям населення. Це актуалізує потребу у впровадженні сучасних напрямів професійної підготовки майбутніх психологів, зокрема практикоорієнтованого навчання, міждисциплінарної інтеграції, розвитку емоційної компетентності, навичок комунікації та саморегуляції. Відтак осмислення й наукове обґрунтування

сучасних напрямів професійної підготовки майбутніх психологів в умовах реалізації компетентнісного підходу є важливим завданням педагогічної та психологічної науки й має істотне значення для підвищення якості вищої освіти.

Виокремлення ключових напрямів розвитку професійної компетентності майбутніх психологів у межах компетентнісного підходу створює підґрунтя для конструювання цілісної та результативної освітньої моделі, адекватної сучасним соціальним і професійним викликам. У структурі такої моделі доцільно визначити особистісно-рефлексивний, інтегративно-дослідницький, практико-орієнтований та технологічний напрями підготовки.

Особистісно-рефлексивний напрям – найбільш відповідний до психологічних особливостей компетентності, акцентує на створенні освітніх умов для особистісного зростання та формування професійної ідентичності майбутнього фахівця через спеціальні тренінги, супровід наставників та рефлексивні практики, спрямовані на усвідомлення власних меж, ресурсів та етичних принципів професійної діяльності. Розвиток комунікативної та соціально-психологічної компетентності здійснюється шляхом організації тренінгів, ролевих ігор, групових дискусій та практичних стажувань, які формують здатність ефективно взаємодіяти з клієнтами, колегами та соціальним оточенням. Морально-етичне та ціннісне виховання здійснюється через обговорення етичних норм професійної діяльності психолога, аналіз етичних кейсів і інтеграцію аксіологічного підходу, що формує відповідальне ставлення до професії та цінностей суспільства. Підвищення рівня рефлексивної компетентності здійснюється через систематичне використання методів самопостереження, ведення портфоліо, супервізії та аналізу власних навчально-практичних результатів, що сприяє

критичному оцінюванню професійної діяльності та особистісному розвитку.

Інтегративно-дослідницький напрям – спрямований на формування системного мислення через поєднання знань з різних психологічних шкіл із обов'язковим включенням студентів у реальну науково-дослідницьку діяльність, що розвиває критичне мислення та здатність до генерації нового знання. Важливим аспектом є інтеграція теоретичних і практичних компонентів навчання, що дозволяє студентам опанувати методологію досліджень, розвивати навички планування експериментальної роботи та ефективної інтерпретації отриманих результатів. Крім того, цей напрям включає формування умінь працювати в команді, вести наукову дискусію та аргументовано відстоювати власні наукові позиції, що є ключовими компетентностями сучасного психолога. Реалізація напрямку здійснюється через виконання навчально-наукових проєктів, участь у конференціях, дослідницьких практикумах та написання наукових робіт, що сприяє формуванню здатності до самостійного планування, проведення та комплексної інтерпретації психологічних досліджень.

У контексті пошуку оптимальних шляхів вдосконалення професійної підготовки, значний інтерес становить педагогічна модель формування дослідницької компетентності майбутніх психологів, запропонована К. С. Василенко. Вчена структурує модель формування дослідницької компетентності майбутніх психологів як цілісну систему, що інтегрує три взаємопов'язані блоки: цільовий, змістово-процесуальний та оцінно-результативний. Їхня синергія спрямована на забезпечення прогресуючої позитивної динаміки у рівнях сформованості ключових дослідницьких умінь студентів, що є інтегральним показником ефективності запропонованого підходу [1, с. 123].

Практико-орієнтований та технологічний напрям – передбачає комплексну підготовку студентів-психологів через активне впровадження інтерактивних методів навчання, таких як рольові та ситуаційні ігри, моделювання психологічних консультацій і тренінгових сесій. Важливим компонентом є розширення форматів практичної підготовки, зокрема через супервізійні групи, стажування у навчально-психологічних центрах та практикуми, що дозволяють студентам відпрацювати професійні навички у безпечному та контрольованому середовищі. Сучасний технологічний аспект включає обов'язкове впровадження модулів з цифрової грамотності, використання психодіагностичних інструментів онлайн-середовища, а також навчання роботі з сучасним програмним забезпеченням для аналізу та обробки психологічних даних. Інтеграція теоретичних дисциплін із практичними заняттями та лабораторними дослідженнями сприяє глибокому усвідомленню студентами психологічного змісту професійної діяльності, розвитку критичного мислення та здатності до самостійного прийняття рішень у реальних професійних ситуаціях. Крім того, технологічний компонент підготовки стимулює формування дослідницької компетентності та адаптивності до динамічних умов сучасної психологічної практики, забезпечуючи синтез теоретичних знань, практичних умінь та цифрових навичок, що є невід'ємною частиною компетентності сучасного психолога.

З метою ефективною реалізації визначених напрямів професійної підготовки доцільним є впровадження в освітній процес закладів вищої освіти наскрізної програми формування професійної компетентності психолога (спеціального, клінічного), розроблену Григоренко Тетяною Вікторівною, яка направлена на досягнення наступної мети, а саме: формування у сучасного психолога (спеціального, клінічного) професійних психолого-педагогічних знань, фахового планування його сучасними

психолого-педагогічними, діагностичними, корекційними, реабілітаційними технологіями, формування психолого-педагогічних умов у корекційному процесі, що мотивують особистісне самовиявлення учасників корекційного навчально-виховного простору, гарантують успішність освітньої та соціальної уніфікації, конкурентоспроможність у світовому ринку праці [2].

Розвиток компетентності студентів-психологів у закладах вищої освіти передбачає комплексний підхід, який поєднує теоретичну підготовку, практичні навички, дослідницьку діяльність і формування ціннісно-етичних засад. Такий підхід дозволяє забезпечити професійну готовність майбутніх психологів до виконання практичних завдань, адаптації до динамічних умов сучасної психологічної практики та безперервного самовдосконалення. Реалізація компетентнісного підходу є ключовою умовою підвищення якості вищої психологічної освіти та забезпечення професійної готовності фахівців до діяльності в умовах складних соціальних і психоемоційних викликів. Компетентнісно орієнтована підготовка дозволяє інтегрувати теоретичні знання, практичні вміння та особистісні якості в цілісну систему професійної компетентності майбутнього психолога.

Визначені особистісно-рефлексивний, інтегративно-дослідницький, практико-орієнтований та технологічний напрями розвитку компетентності студентів-психологів утворюють взаємодоповнювальну модель професійної підготовки, спрямовану на формування фахівця, здатного до ефективної практичної діяльності, наукового мислення, етичної відповідальності та безперервного професійного саморозвитку. Їх упровадження забезпечує баланс між особистісним зростанням студента, розвитком дослідницьких умінь і набуттям прикладних навичок психологічної допомоги. Особливу значущість у цьому контексті мають науково обґрунтовані педагогічні моделі та програми

формування професійної компетентності, зокрема моделі розвитку дослідницької компетентності та наскрізні програми професійної підготовки психологів, які сприяють системності, наступності й результативності освітнього процесу. Їх інтеграція в навчально-виховний простір закладів вищої освіти створює умови для підготовки конкурентоспроможного, мобільного та соціально відповідального фахівця.

Отже, наукове осмислення та практична реалізація виокремлених напрямів професійної підготовки майбутніх психологів у межах компетентнісного підходу є перспективним вектором розвитку психолого-педагогічної освіти, що відповідає актуальним потребам сучасного суспільства та вимогам професійної діяльності психолога.

Література:

1. Василенко К. С. Формування дослідницької компетентності майбутніх психологів у процесі професійної підготовки : дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки». Київ, 2023. 315 с.
2. Григоренко Т. В. Формування професійних компетентностей у психолога (спеціального, клінічного) у процесі навчання : дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 016 – Спеціальна освіта. Київ, 2021. 237 с.